

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	1
Kaupunginhallitus	194	03.06.2024	11	
Kaupunginvaltuusto	104	17.06.2024	28	

8526-2023 (00 01 02, 02 05 01)

Vastaus valtuutettu Viivu Seilan ym. aloitteeseen koskien HYTE-kertoimen valtionosuuden korvamerkitsemistä hyvinvointikertomuksessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseen

Tiivistelmä:

Valtuutettu Viivu Seila ym. ovat tehneet aloitteen koskien HYTE-kertoimen valtionosuuden korvamerkitsemistä hyvinvointikertomuksessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseen. Kaupunginvaltuustolle esitetään, että se merkitsee aloite vastauksen tiedoksi ja aloitteen käsitellyksi.

Kh § 194

Järjestämispäällikkö Heini Parkkunen ja talousjohtaja Valtteri Mikkola:

Valtuutettu Viivu Seila ym. ovat tehneet aloitteen (dnro 8526-2023) HYTE-kertoimen kautta saatavan yleiskatteellisen valtionavustuksen korvamerkitsemisestä hyvinvointikertomuksessa esille tuotuihin kehittämiskohteisiin ja toimenpiteisiin.

Aloitteentekijät kiinnittävät huomiota tärkeään asiaan: kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, joka on sekä kunnan että hyvinvointialueen vastuulla ja vaikka molemmilla on omat toimenpiteet, taustalla ovat yhteiset tavoitteet ja tiivis yhdyspintatyö on käynnissä useilla osa-alueilla. Lisäksi aloitteen tekijät korostavat poikkihallinnollisen työn sekä järjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön tärkeyttä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä.

Yhtenä kuntien valtionosuuden perustana ja arviointikriteerinä on sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen jälkeen ollut hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. Se on kunnille kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen.

Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella: toimintaa kuvaavista **prosessi-indikaattoreista** ja tuloksia kuvaavista **tulosindikaattoreista**. Yhteensä indikaattoreita on 21. Toimintaa kuvaavat prosessi-indikaattorit (15 kpl) mittaavat nykytilannetta: "Minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on". Tulosindikaattorit (6 kpl) mittaavat muutosta väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä. Ne on valittu siten, että kunta voi omalla toiminnallaan vaikuttaa indikaattoreihin, eri ikäryhmät ovat edustettuina, ja että kunnat olisivat mahdollisimman paljon samalla viivalla ja niillä on mahdollisuus saada muutoksia aikaan. Indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määräjain, eivätkä ne tule olemaan aina samoja.

Kunnan saamaa HYTE-kerrointa verrataan koko maan hyte-kerroin, joka vuonna 2023 oli 67. Turun HYTE-kerroin oli 57 vuonna 2021 ja 70 vuonna 2023, ja valtionosuus kasvanut samalla ajanjaksolla 3,1 milj. eurosta nykyiseen 3,9 milj. euroon.

Valtionosuusjärjestelmän kautta valtio osallistuu lakisääteisten kunnallisten peruspalvelujen rahoitukseen. Valtionosuus on kunnalle yleiskatteellinen tu-

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	2
Kaupunginhallitus	194	03.06.2024	11	
Kaupunginvaltuusto	104	17.06.2024	28	

loerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on laskennallista ja se muodostuu kustannuserojen tasauksesta ja verotuloihin perustuvasta valtionosuuden tasauksesta. Laskennassa huomioitava HYTE-kerroin parantaa valtionosuutta ja tästä syystä kaupungin on tarkoituksenmukaista tukea HYTE-kertoimen laskennassa vaikuttavien tekijöiden suotuisaa kehitystä.

HYTE-kertoimessa on edelleen osa-alueita, joista Turku ei saa täysimääräistä valtionosuutta ja kaupunginvaltuuston talousarviolausekkeissa vuodelle 2024 on asetettu tavoitteeksi parantaa tätä. Kehittämiskohteet liittyvät erityisesti prosessimittareihin, joihin Turulla on mahdollisuus vaikuttaa ja kehittää toimenpiteitä valtionosuuden lisäämiseksi.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään kaupungin kaikissa palvelukokonaisuuksissa, -alueilla ja poikkihallinnollisesti ja lisäksi esimerkiksi kaikki yhteisöllisyyden kärkihankkeen toimenpiteet tukevat hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Tällä tavoin toteutetaan jo nyt laajasti hyvinvointikertomuksessa mainittuja toimenpiteitä. Kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen osoittama rahoitus jakautuu kaikkiin palvelukokonaisuuksiin ja on yhteenlaskettuna suurempi kuin HYTE-kertoimen kautta saatava valtionosuus. Aloitteessa esitetty periaate toteutuu jo nyt ilman erillistä korvamerkintää.

Talouden kokonaisvaikuttavuuden kannalta on tarkoituksenmukaista panostaa ennaltaehkäisevään työhön ja kohdentaa resursseja jatkossakin hyvinvointia ja terveyttä edistävään toimintaan. Siten varmistetaan, että Turkuun saadaan HYTE-kertoimen kautta tuleva valtionosuus täysimääräisenä.

Oheismateriaali 1	Valtuutettu Viivu Seilan ym. aloite: HYTE-kertoimen valtionosuus korvamerkitään hyvinvointikertomuksen toimenpiteiden toteuttamiseen
-------------------	--

Kaupunginhallituksen ehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee edellä olevan vastauksen tiedoksi ja aloitteen käsitellyksi.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Kv § 104

Oheismateriaali 1	Valtuutettu Viivu Seilan ym. aloite: HYTE-kertoimen valtionosuus korvamerkitään hyvinvointikertomuksen toimenpiteiden toteuttamiseen
-------------------	--

Kaupunginhallituksen ehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee edellä olevan vastauksen tiedoksi ja aloitteen käsitellyksi.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

tied Seila Viivu